

**Informácia z 32. zasadnutia Výboru pre deti a mládež
Rady vlády Slovenskej republiky
pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť**

27. júna 2023 (utorok), 14.00 h., online

Výbor pre deti a mládež zasadal online formou.

➤ **1. Otvorenie a kontrola uznášaniaschopnosti výboru**

32. zasadnutie Výboru pre deti a mládež viedla v zmysle čl. 6 ods. 2 Štatútu Výboru pre deti a mládež (ďalej len „výbor“) p. generálna riaditeľka sekcie rodinnej politiky Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR (ďalej len „MPSVR SR“) Ivana Mrázková.

Pri kontrole uznášaniaschopnosti výboru hneď v úvode zasadnutia bolo prítomných 22/30 členov výboru s hlasovacích právom, nakoľko podľa čl. 10 ods. 3 Štatútu výboru je výbor spôsobilý zasadať a uznášať sa, ak je prítomná nadpolovičná väčšina všetkých členov. Výbor bol počas celého zasadnutia uznášaniaschopný.

➤ **schválenie návrhu programu zasadnutia**

Členovia výboru dostali priestor na uplatnenie pripomienok k programu. Nikto z ostatných účastníkov nemal pripomienky k navrhovanému programu a nikto nenavrhol dodatočné doplnenie do bodu Rôzne. Program bol jednomyseľne schválený.

Členovia výboru schválili program zasadnutia výboru (ZA 22, Proti 0, Zdržal 0).

2. Kontrola plnenia uznesení Výboru pre deti a mládež

- Informácia o plnení uznesenia VDM č. 71 z 21. marca 2023 k Informácii Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR a Ministerstva financií SR k transformácii systému poradenstva a prevencie

O zaradenie uvedenej informácie Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR a Ministerstva financií SR k transformácii systému poradenstva a prevencie požiadali členovia výboru za mimovládne neziskové organizácie, a to Monika Fričová, z Platformy rodín detí so zdravotným znevýhodnením, podpredseda výboru Vladislav Matej, z Asociácie poskytovateľov a podporovateľov včasnej intervencie, Ondrej Gallo z Nadácie pre deti Slovenska a Monika Stupková z Asociácie liečebných pedagógov PRO LP už na predchádzajúcom zasadnutí.

K uvedenému bodu bola podaná aktuálna podrobná informácia zo strany zástupcov Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR a Ministerstva financií SR; bližšie zástupcovia sprehľadnili informácie ako sa zmenila dostupnosť systému poradenstva a prevencie od 1. januára 2023 v porovnaní s rovnakým obdobím v roku 2022 – podľa regiónov, druhov centier poradenstva a prevencie, počtov zamestnancov a klientov, ktorým bola poskytnutá starostlivosť; ako aj podali zástupcovia informáciu o konkrétnych krokoch, časovom pláne a finančnom krytí na riešenie vzniknutej situácie a na dorovnanie dostupnosti poradní na stav pred transformáciou k 30. júnu 2023, (uznesenie VDM č. 71 21. marca 2023, úloha B.1.).

V rámci uvedeného bodu sa rozvinula rozsiahla diskusia, či už zo strany zástupcov Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR, zástupcu Ministerstva financií SR, ako aj ostatných členov výboru za štátnu správu a mimovládny sektor.

Zároveň uvedeným rezortom členovia výboru ešte odporučili do budúca predstaviť nový model financovania a finančného krytia nákladov centier poradenstva a prevencie tak, aby zodpovedalo reálnym nákladom potrebným na starostlivosť a dodržiavanie nových štandardov kvality, aby boli poskytované aj terapie a poradenstvo; predstavenie minimálnej siete zariadení poradenstva a prevencie, aby bola zabezpečená dostupnosť poradní stupňa 3 a 4 bezplatne na úrovni každého okresu a stupňa 5 na úrovni každého kraja; ako aj informáciu, aké kroky Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR zrealizuje pre postupné zvyšovanie regionálnej a finančnej dostupnosti v nadväznosti na uvedené vyššie v termíne do 30. septembra 2023, (uznesenie VDM č. 71 z 21. marca 2023, úloha B.2).

Členovia výboru zároveň poďakovali zástupcom Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR a zástupcom Ministerstva financií SR za podrobné informácie k odpočtu uznesenia VDM č.71 z 21. marca 2023.

Ďalej v rámci uvedeného uznesenia výbor odporučil Rade vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť podporiť návrhy uvedené v uznesení VDM č. 71 z 21. marca 2023 v bode B.1. a B.2.

V rámci uvedeného bodu sa rozvinula diskusia.

Záver: Členovia výboru zobrali informáciu Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR a Ministerstva financií SR k transformácii systému poradenstva a prevencie na vedomie, (ZA 21, Proti 0, Zdržal 1).

- Informácia o plnení uznesenia VDM č. 72 z 21. marca 2023 k Informácii Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR a Ministerstva financií SR k nárokovateľným podporným opatreniam vo výchove a vzdelávaní

O zaradenie informácie Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR a Ministerstva financií SR k nárokovateľným podporným opatreniam vo výchove a vzdelávaní požiadala členka výboru za mimovládne neziskové organizácie Monika Fričová, z Platformy rodín detí so zdravotným znevýhodnením.

K uvedenému bodu bola taktiež podaná podrobná aktuálna informácia zo strany zástupcov Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR a Ministerstva financií SR; bližšie zástupcovia Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR a Ministerstva financií uviedli ako plánujú oba rezorty v spolupráci zabezpečiť financovanie podporných opatrení vo vzdelávaní do septembra 2026 (nakoľko v návrhu novely Zákona č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov, paragraf 4e, Financovanie nákladov na žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia bol predložený s prechodným ustanovením a na najbližšie tri školské roky v ňom je formulácia "môže ... prideliť" a až od septembra 2026 sa formulácia mení na "pridelí"), (čl. III, bod 9, ktorý podľa Čl. VI nadobúda účinnosť 1. septembra 2026), (uznesenie VDM č. 72 z 21. marca 2023, úloha B.1).

Členovia výboru zároveň poďakovali zástupcom Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR a zástupcom Ministerstva financií SR za podrobné informácie k odpočtu uznesenia VDM č.72 z 21. marca 2023.

Ďalej v rámci uvedeného uznesenia výbor odporučil Rade vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť podporiť návrhy uvedené v bode B.1 uvedeného uznesenia.

V rámci uvedeného bodu sa rozvinula diskusia.

Záver: Členovia výboru zobrali informáciu Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR a Ministerstva financií SR k nárokovateľným podporným opatreniam vo výchove a vzdelávaní na vedomie, (ZA 21, Proti Θ, Zdržal 1).

3. Informácia Národného koordinačného strediska pre riešenie problematiky násilia na deťoch k materiálu „Národná stratégia na ochranu detí pred násilím Detstvo bez násilia pre všetky deti (2023-2029) a Akčný plán vychádzajúci z Národnej stratégie na ochranu detí pred násilím (2023 – 2026)“

O zaradenie uvedenej informácie požiadala p. riaditeľka Národného koordinačného strediska pre riešenie problematiky násilia na deťoch Mária Vargová. Ako uviedla, materiál nadväzuje na predošlú Stratégiu na ochranu detí pred násilím, avšak predstavuje aj nové strategické ciele a princípy, výzvy a aj konkrétne úlohy, ktoré Národné koordinačné stredisko pre riešenie problematiky násilia na deťoch členom výboru na zasadnutí výboru predstavilo.

(Pozn.) Uvedený materiál dostali členovia výboru v predstihu na vedomie ako súčasť podkladov k zasadnutiu; materiál bol dostupný na SLOV-LEXe (<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2023/336>); materiál bol v štádiu medzirezortného pripomienkového konania v termíne do 20. júna 2023. Dňa 29. júna 2023 bol materiál predložený na rokovanie vlády SR.

Prítomných informovala, že Národné koordinačné stredisko pre riešenie problematiky násilia na deťoch vytvorilo a ďalej rozvíja systém koordinácie v oblasti ochrany detí pred násilím na národnej a regionálnej úrovni. Prostredníctvom implementácie Národnej stratégie na ochranu detí pred násilím (schválenej uznesením vlády SR č. 24/2014 z 15. januára 2014 k Národnej stratégii na ochranu detí pred násilím a aktualizovanej uznesením vlády SR č. 474/2017 a uznesením vlády SR č. 632/2019) koordinuje spoluprácu jednotlivých subjektov na národnej a regionálnej úrovni v oblasti ochrany detí pred násilím. Pre zachovanie kontinuity a zlepšenie fungovania nastavovaných procesov je nevyhnutné nadviazať a rozvíjať úlohy v oblasti ochrany detí pred násilím aj v novom strategickom dokumente.

Národná stratégia na ochranu detí pred násilím Detstvo bez násilia pre všetky deti charakterizuje základné piliere a horizontálne princípy, ktoré sú v rámci Akčného plánu vychádzajúceho z Národnej stratégie na roky 2023 -2026 premietnuté ako strategické ciele (podpora ochrany detí pred násilím, dieťa ako súčasť spoločnosti – zvyšovanie participácie, predchádzanie všetkým formám inštitucionálneho násilia, práva detí v ohrození a ich posilnenie a podpora vzdelávania a vedecko-výskumnej činnosti v oblasti ochrany detí pred násilím).

Ďalej informovala aj o jednotlivých úlohách akčného plánu, ktoré sa zameriavajú napr. na rozvoj kompetencií pre účely koordinácie multidisciplinárneho riešenia problematiky násilia na deťoch na národnej a regionálnej úrovni, vytváranie pozitívnej klímy a bezpečného prostredia pre deti, edukáciu detí v oblasti identifikácie násilia a k správnym reakciám na násilie, na vytvorenie kontaktných bodov pre deti na nahlasovanie násilia a zriadenie všeobecnej e-mailovej adresy na nahlasovanie podnetov a podozrení z násilia, týrania alebo zanedbávania dieťaťa na podporu a rozvoj mediálnej gramotnosti a kritického myslenia u detí, prevenciu a intervenciu šikanovania detí, podporu a rozvoj vzdelávania detí v oblasti ľudských práv demokratického občianstva, tolerancie a rešpektu k inakosti, prevenciu extrémizmu a radikalizácie, podporu a rozvoj

detského aktivizmu, zapájanie detí do rozhodovacích procesov, zlepšenie prístupu k justičnému systému ochrany detí pred násilím, vybudovanie domov komplexnej pomoci (Barnahus), podporu práv detí so zdravotným znevýhodnením, detí, ktoré sú príslušníkmi menšín alebo inak znevýhodnené deti a/alebo detí ohrozených zanedbávaním v dôsledku generačnej chudoby na vytváranie a/alebo podpora krízových reakčných tímov na regionálnej úrovni, na podporu, vznik a realizáciu výskumov, analýz, monitoringov a zberu štatistických údajov. Bližšie uviedla, akým spôsobom uvedená stratégia a plnenie úloh akčného plánu zvýšia ochranu detí pred násilím.

V rámci uvedeného bodu sa rozvinula diskusia.

Členovia výboru boli oboznámení s uvedenou informáciou a zobrali ju na vedomie (ZA 22, Proti \emptyset , Zdržal \emptyset).

4. Informácia komisára pre deti p. prof. MUDr. JOZEFA MIKLOŠKA, PhD. – Aktuálne výzvy v oblasti detských práv v súčasnosti

O zaradenie informácie o „Aktuálnych výzvach v oblasti detských práv v súčasnosti“ požiadal komisár pre deti prof. MUDR. Jozef Mikloško, PhD., ktorý aktuálne výzvy v oblasti detských práv v súčasnosti členom výboru aj podrobne odprezentoval.

V rámci uvedeného bodu sa rozvinula diskusia.

Členovia výboru boli oboznámení s uvedenou informáciou a zobrali ju na vedomie (ZA 22, Proti \emptyset , Zdržal \emptyset).

5. Informácia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR o plnení cieľov Národnej stratégie deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti

Informáciu o plnení cieľov Národnej stratégie deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti navrhla zaradiť do programu p. generálna riaditeľka sekcie rodinnej politiky MPSVR SR Ivana Mrázková.

Prítomným členom výboru podal bližšie informácie k NS DI sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti p. Milan Michal zo sekcie rodinnej politiky MPSVR SR, z odboru stratégie sociálnej ochrany detí a rodiny.

V rámci uvedeného bodu sa rozvinula diskusia.

Členovia výboru boli oboznámení s uvedenou informáciou a zobrali ju na vedomie (ZA 21, Proti 0, Zdržal 0).

6. Informácia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR k „Akčnému plánu na roky 2023-2025 k Národnej stratégii rozvoja koordinovaných služieb včasnej intervencie a ranej starostlivosti 2022-2030“

Uvedený bod programu navrhol zaradiť do programu zasadnutia odbor sociálnych služieb, sekcie sociálnej politiky MPSVR SR.

Bod programu uviedla p. Alexandra Bublíšová, z odboru sociálnych služieb MPSVR SR, ktorá mala zároveň prichystanú aj prezentáciu k uvedenému bodu.

Bližšie prítomných členov výboru okrem iného informovala k akčnému plánu na roky 2023-2025, a to:

- ✓ Akčný plán na roky 2023-2025 k Národnej stratégii rozvoja koordinovaných služieb včasnej intervencie a ranej starostlivosti 2022-2030 bol schválený Vládou Slovenskej republiky dňa 24.5.2023.
- ✓ Stratégia a následne akčný plán sú zamerané na zabezpečenie vytvorenia primeraných podmienok na podporu komplexného vývinu a sociálneho začlenenia všetkých detí v ranom detstve od 0-7 rokov. Zvýšená pozornosť sa upriamuje na deti so zdravotným postihnutím a deti zo sociálne znevýhodneného prostredia ako aj rodiny týchto detí.
- ✓ Schválenie akčného plánu prispieva aj k čerpaniu finančných alokácií z Operačného programu Slovensko a z Plánu obnovy a odolnosti v objeme 57 mil. Eur.

V rámci uvedeného bodu sa rozvinula diskusia.

Členovia výboru boli oboznámení s uvedenou informáciou a zobrali ju na vedomie (ZA 21, Proti 0, Zdržal 0).

7. Informácia Nadácie otvorenej spoločnosti (NOS) o programe na rozvoj sociálno-finančnej gramotnosti (AFLATOUN)

Informáciu navrhla zaradiť do programu zasadnutia Nadácia otvorenej spoločnosti (NOS), ako prizývaný člen výboru na zasadnutia.

Bližšie členom výboru p. Erika Szabóová z Nadácia otvorenej spoločnosti (NOS) uviedla informácie o programe na rozvoj sociálno-finančnej gramotnosti Aflatoun,

ktorý OSF realizuje od roku 2015; (pracujú predovšetkým s deťmi z marginalizovaných rómskych komunit).

Informovala, že Nadácia otvorenej spoločnosti (NOS) je súčasťou siete spolupracujúcich organizácií, vďaka ktorým sa do programu Aflatoun v roku 2020 zapojilo 5,6 milióna detí a mladých ľudí v 102 krajinách sveta. Na implementácii programu pracuje viac ako 300 globálnych partnerov a metódy Aflatoun v roku 2020 používalo 167 090 pedagogických a nepedagogických zamestnancov na celom svete.

Aflatoun vyhlásila globálna vzdelávacia nezisková organizácia HundrED v rámci svojej Globálnej kolekcie 2022 za jednu z najúčinnejších a najrozšíriteľnejších inovácií na svete.

Program Aflatot, ako uviedla, na Slovensku začali realizovať v roku 2015. Doposiaľ sa do programu zapojili stovky detí a ich rodičov prevažne z marginalizovaných rómskych komunit (MRK). Zameranie programu na MRK pritom vychádza z toho, že deti z tohto prostredia nemôžeme vytrhnúť, môžeme však podporiť deti samotné a ich vedomosti a zručnosti.

Uvedený program, ktorý je vhodný pre deti z akéhokoľvek prostredia a s akýmikoľvek výchovno-vzdelávacími potrebami, využíva metódy založené na vzťahoch – medzi deťmi navzájom, medzi deťmi a prostredím a nezabúda ani na rodičov, ktorí sú dôležitou súčasťou celého vzdelávania.

Od začatia realizácie programu sa nám už podarilo vyškoliť niekoľko desiatok učiteľov a učiteliek, ako aj nepedagogických zamestnancov a zamestnankýň, ktorí využívajú metodiku Aflatot pri svojej práci v materských, základných, či špeciálnych školách, alebo v komunitných centrách. Všetci pritom využívajú kontextualizovanú metodiku rešpektujúcu slovenské reálie, ktorá však nezabúda ani na špecifiká práce s deťmi v marginalizovaných rómskych komunitách.

Informovala aj o aktuálnych zisteniach/výsledkoch školského roka 2022/2023; taktiež priblížila prítomným niekoľko príkladov dobrej praxe a predstavila nové metodiky pre deti vo veku 6-14 rokov, ktoré momentálne testujú na Slovensku.

Informovala, že ďalej bude Výbor pre deti a mládež informovať o ďalších krokoch, každopádne budú organizovať okrúhle stoly, kde predstavia výstupy a zistenia z uplynulých dvoch školských rokov v tejto oblasti; budú to okrúhle stoly na Slovensku a predpokladá, že bude možnosť zúčastniť sa aj online okrúhlych stolov v Holadnsku, kde v spolupráci s ich materskou organizáciou realizovali projekt a testovali uvedenú metodiku aj s deťmi z migrantského a utečeneckého prostredia. Zároveň na okrúhlych stoloch predstavia konkrétne výstupy, nové metodiky, nové materiály, ktoré budú použiteľné v školách a zariadeniach na Slovensku. Budú organizovať aj konferenciu na tému práv dieťaťa a finančnej gramotnosti, kde predstavia aj príklady dobrej praxe a bude to dobrá príležitosť aj na networking, pravdepodobne v októbri 2023.

Podrobné informácie o programe Aflatoun je uvedený na stránke www.aflatoun.org .

V rámci uvedeného bodu sa rozvinula diskusia.

Členovia výboru boli oboznámení s uvedenou informáciou a zobrali ju na vedomie (ZA 21, Proti \emptyset , Zdržal \emptyset).

Na záver zasadnutia p. generálna riaditeľka sekcie rodinnej politiky MPSVR SR Ivana Mrázková poďakovala prítomným za pozornosť, za všetky podnety a príspevky, ktoré odzneli na výbore. Členov výboru informovala, že najbližšie zasadnutie výboru sa uskutoční pravdepodobne v mesiaci september 2023.

Schválila, dňa 4. júla 2023

Mgr. Ivana Mrázková

generálna riaditeľka

sekcia rodinnej politiky

Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR

predsedajúca zasadnutiu Výboru pre deti a mládež